

NENEH

GWIAZDA BALETU

ZESTAW SCENARIUSZY LEKCJI DLA NAUCZYCIELI KLAS 4-8

FILM W POLSKIEJ WERSJI JĘZYKOWEJ

„NENEH: GWIAZDA BALETU”. ROZTAŃCZONE KINO FAMILIJNE

Gwarantujemy, że zarówno Wy, jak i Wasi uczniowie pokochacie tę dziewczynkę! Neneh to przebojowa, niedająca sobie w kaszę dmuchać młoda tancerka. Jak jednak miałaby nie być twarda i zadziorna, skoro jest jedyną czarnoskórą uczennicą w elitarniej francuskiej szkole dla baletnic? Mimo ciężkiej pracy, ogromnego talentu i niewyczerpanej pasji do tańca ciągle musi się mierzyć z uprzedzeniami... Ku swojemu zaskoczeniu odkryje jednak, że najsurowsza z jej nauczycielek sama mierzyła się w młodości z podobnymi wyzwaniem: obie wiele się od siebie nauczą. Pozytywna energia i wewnętrzna siła Neneh zaczaruje nie tylko jej najbliższe otoczenie, ale i widownię! Film dostępny jest w polskiej wersji językowej, co może być dodatkowym atutem dla młodych odbiorców.

DLACZEGO WARTO OBEJRZEĆ Z UCZNIAMI „NENEH: GWIAZDĘ BALETU”?

- **Pozwala zrozumieć, czym jest rasizm i czemu nie zawsze bywa oczywisty.** Francuski film portretuje różne przejawy tego zjawiska. Od rodziców Neneh, którzy nauczyli się akceptować rasistowskie zachowania, przez nauczycielkę baletu, która zrezygnowała ze swojej przynależności kulturowej, by lepiej dostosować się do zachodnich oczekiwań – aż po samą Neneh, która nie zamierza znosić niczyjej nietolerancji i bezkompromisowo domaga się równego traktowania.
- **Lekcja asertywności i zdrowej pewności siebie.** Neneh pokazuje, że warto o siebie walczyć! Energii, wewnętrznej siły, niezłomności i hartu ducha pozazdrościłby tej drobnej dziewczynce niejeden mięśniak.
- **Motywuje do podążania za pasją i niepoddawania się mimo przeciwności.** Film portretuje blaski i cienie ścigania własnych marzeń. Czy zawsze sukces zawodowy i kariera są jednak gwarantami szczęścia? Czy szkoła baletowa, w której cały czas jest się ocenianą, ważoną i krytykowaną, nie stłamsi osobowości Neneh? Może jej droga będzie gdzieś indziej?

- **Zainspiruje także nauczycieli, bo to film również o szkole i nauczaniu.** To opowieść o tym, co to znaczy być dobrym wychowawcą. Przy tym wszystkim twórcy z dużą wyrozumiałością traktują nauczycieli, dając im prawo do błędów.
- **Bo cała klasa będzie się na nim wyśmieniecie bawić!** Niech chłopców nie zwiedzie fakt, że to film o baletnicy – Neneh ma raczej temperament raperki i ciętą ripostę na każdy przytyk! Pomimo poruszania poważnych tematów film jest pełen humoru i dobrej muzyki, dzięki czemu przywodzi na myśl największe hity kina familijnego... a także ma szansę dołączyć do ich grona.

**NA FILM „NENEH: GWIAZDA BALETU” ZAPRASZAMY DO KIN OD 29 WRZEŚNIA.
ŻYCZYMY WSPANIAŁEGO, INSPIRUJĄCEGO SEANSU!**

O autorce:

Katarzyna Kebernik – literaturoznawczyni, krytyczka i edukatorka filmowa, koordynatorka Zespołu Edukacji Ferment Kolektiv, redaktorka portalu FilmwSzkole.pl, prowadząca rubryki o kinie dziecięcym w „Wychowaniu w przedszkolu” oraz „Życiu szkoły”. O filmach pisze także m.in. dla „KINA”, za teksty o kinie nagrodzona II miejscem w Konkursie o Nagrodę im. Krzysztofa Mętraka (2020, 2023) oraz I miejscem w Konkursie Krytyk Pisze (2020).

SCENARIUSZ NR 1

JAK WALCZYĆ Z UPREDZENIAMI I DYSKRYMINACJĄ?

AUTORKA: Agnieszka Tomasik

GRUPA WIEKOWA: szkoła podstawowa, klasy 7-8

PRZEDMIOT: godzina wychowawcza

CZAS REALIZACJI: dwie godziny lekcyjne

ZAGADNIENIA EDUKACYJNE:

- Konflikt na tle rasowym.
- Dwie bohaterki na różnych etapach życia.
- Różne formy i przejawy dyskryminacji.
- Inność i różnorodność.
- Metody przeciwstawienia się rasizmowi i dyskryminacji.

CELE OPERACYJNE:

uczeń/uczennica:

- odczytuje dzieło filmowe, analizuje jego warstwy, analizuje poszczególne sceny w kontekście całości;
- dokonuje charakterystyki bohaterów filmowych;
- łączy wydarzenia z filmu z codziennymi zdarzeniami ze swojego życia;
- potrafi odnieść przykłady doświadczeń bohaterów i interpretować ich zachowania oraz dialogi poprzez własne doświadczenia;
- definiuje trudne i złożone treściowo pojęcia;
- analizuje zachowania ludzi i stara się podejść do nich empatycznie oraz oddziaływać naprawczo;
- pracuje w grupie i samodzielnie.

Formy i metody pracy: praca w grupach czteroosobowych, zbieranie materiału na podstawie treści filmu, praca na kartach i modelach

Materiały pomocnicze:

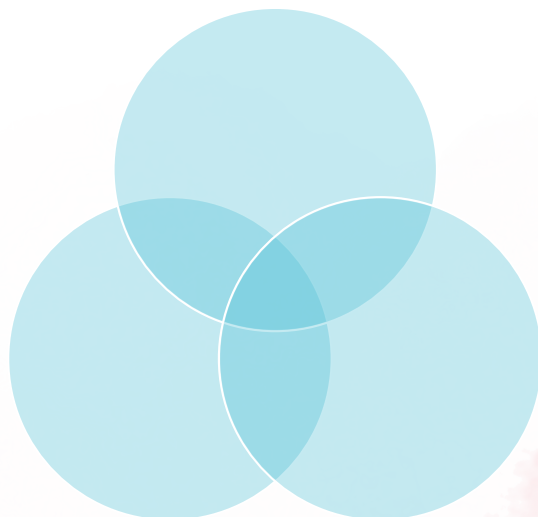
- fragmenty filmu „Neneh: Gwiazda baletu”,
- projektor i laptop/komputer z dostępem do Internetu,
- kartki do flipcharta,
- markery.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Lekcja rozpoczyna się od ćwiczenia, które polega na „tworzeniu zbiorów”. Nauczyciel/-ka inicjuje rozmowę o grupie filmowych uczennic, zadając klasie konkretne pytania: *Kim są bohaterowie filmu? Jakie grupy/postacie można uznać za znaczące dla przebiegu wydarzeń? Co łączy postaci? Co je dzieli?* Podczas rozmowy uczniowie tworzą notatkę w zbiorach.

Wpisujemy imiona osób, które należą do „jednego zbioru” (mają wspólne cechy, np. kolor skóry), a w kolejnym te, które posiadają inne cechy. Jeśli mimo to są w jakiś sposób do siebie podobne, mamy część „wspólną”.

Następnie nauczyciel/-ka prosi o sformułowanie jednym zdaniem, na czym polega główny problem filmu. Uczniowie odpowiadają – może to być kilka sformułowań zapisanych na tablicy, np.: *film dotyczy dyskryminacji; film jest o rasizmie; film pokazuje konflikt na tle rasowym*, itp.

Nauczyciel/-ka po zapisaniu tych zdań podkreśla wyrazy: dyskryminacja, rasizm, konflikt. Nauczyciel/-ka dzieli uczniów na grupy po cztery osoby i rozdaje kartę pracy (**załącznik 1**).

Uczniowie wypełniają w grupach karty pracy, a następnie referują wyniki na forum klasy. Po zakończeniu i na podsumowanie nauczyciel/-ka pokazuje model Gordona Allporta, zwany także PIRAMIDĄ NIENAWIŚCI:

Nauczyciel/-ka omawia ten schemat i pyta uczniów, na którym stopniu tego trójkąta umieściliby zachowania, jakie przed chwilą opisywali i które dotknęły tak bardzo Neneh. Rozmowa wokół tego modelu może trwać kilka minut.

Następnie nauczyciel/-ka przekierowuje uwagę klasy na postać Neneh – prosi uczniów, aby wymienili te emocje/uczucia, które towarzyszyły dziewczynce. Uczniowie wypisują na tablicy, np.: *niepewność, poczucie braku akceptacji, samotność*, itd. Dalej nauczyciel/-ka pyta, co można zrobić, gdy widzimy, że ktoś pada ofiarą dyskryminacji?

Do rozmowy, którą toczy z uczniami, może wpleść następujący model postępowania w sytuacji dyskryminacji:

Na koniec prosi uczniów, aby wypisali, jak rozumieją takie zachowanie antydyskryminacyjne:

REAKCJA NA SYTUACJE DISKRYMINACYJNE:	CO TO ZNACZY DLA NAS, GDY DOSTRZEGAMY PRZEJAWY DISKRYMINACJI? JAK DZIAŁAMY?
WIDZĘ	
SŁYSZĘ	
CZUJĘ	
REAGUJĘ	

Referowanie wykonanego zadania przez uczniów jest zakończeniem podsumowującym warsztat.

O autorce:

Agnieszka Tomasik – doktor nauk humanistycznych, dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 8, koordynatorka innowacyjnego projektu doskonalenia nauczycieli „Kreatywna Pedagogika” w Gdańsku, konsultant języka polskiego w Centrum Inicjatyw Edukacyjnych w Kartuzach. Specjalizuje się w tworzeniu i popularyzacji TIK oraz nowoczesnych metod nauczania w oparciu o podstawy neurodydaktyki, psychologii pozytywnej i filozofii dialogu. Autorka koncepcji kształcenia: „nauczanie empatyczne”, „lekcja jako spotkanie” i „szkoła NUR-ków”, opartej na demokratycznej współpracy nauczycieli, uczniów i rodziców.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1

PROBLEM	PRZYKŁAD DZIAŁAŃ BOHATERA/BOHATERKI	EMOCJE/UCZUCIA NENEH
KONFLIKT		
DYSKRYMINACJA		
RASIZM		

ZAŁĄCZNIK 2

Model Gordona Allporta (PIRAMIDA NIENAWIŚCI):

SCENARIUSZ NR 2

WALCZ O SWOJE MARZENIA... JAK NENEH!

AUTORKA: Marcelina Westphal

GRUPA WIEKOWA: szkoła podstawowa, klasy 4-8

PRZEDMIOT: godzina wychowawcza

CZAS REALIZACJI: jedna godzina lekcyjna

ZAGADNIENIA EDUKACYJNE:

- Moje marzenia – próba identyfikacji.
- Od marzeń do celów – jak je sprytnie sformułować?
- Schodek po schodku – plan realizacji celów.
- To pomaga, a to szkodzi – w drodze do spełniania marzeń.
- Dialog wewnętrzny – pomoc w pokonywaniu trudności.

CELE OPERACYJNE:

uczeń/uczennica:

- potrafi wskazać obszary, które są dla niego ważne;
- poszukuje celów, do których realizacji chce dążyć;
- zna zasady formułowania celów SMART;
- potrafi wskazać czynniki wspierające oraz utrudniające realizację celów;
- wie, w jaki sposób dialog wewnętrzny wpływa na samopoczucie oraz motywację do działania;
- potrafi sformułować wspierający i motywujący do działania komunikat.

Formy i metody pracy: burza mózgów, rozmowa kierowana, dyskusja w grupie, mapa myśli, praca indywidualna, gorące krzesło

Materiały pomocnicze:

- tablica i kreda lub markery,
- karta pracy dla każdego uczestnika („Moje marzenia” - załącznik 1),
- karta pracy dla każdego uczestnika („Mój plan realizacji celu” - załącznik 2),
- małe karteczki (po jednej dla każdego uczestnika).

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Miej wielkie marzenia!

W ramach wprowadzenia do tematu zajęć prowadzący/-a nawiązuje do filmu i pyta uczestników o to, jakie marzenia miała Neneh (przykłady: *zostać przyjętą do szkoły baletowej, tańczyć, dobrze się uczyć, otrzymać główną rolę w przedstawieniu baletowym, zostać gwiazdą*).

Następnie nauczyciel/-ka rysuje na środku tablicy chmurę i zapisuje w niej hasło MARZENIA oraz zachęca uczniów do dyskusji o tym, jakie inne marzenia mają ludzie. Prowadzący/-a grupuje odpowiedzi uczniów i zapisuje hasłami w postaci mapy myśli.

2. Wyśpiewaj marzenia, a świat będzie nasz!

Prowadzący/-a kieruje uwagę uczniów na ich własne marzenia, zadając pytanie: *A Ty o czym marzysz?* Wskazuje, jak istotne jest, by wiedzieć, czego się pragnie, żeby podążać w kierunku realizacji swoich celów i móc je osiągnąć. Wręcza każdemu z uczniów/uczennic kartę pracy „Moje marzenia” (**załącznik 1**) oraz zachęca uczestników zajęć do narysowania lub napisania w każdej chmurce, o czym marzy.

Jednocześnie wyjaśnia:

Nie każdy musi od razu wiedzieć, co ma się znaleźć w jego chmurkach. Nie każdy musi mieć wszystkie chmurki wypełnione. Dzisiejsze zajęcia są właśnie po to, by się zastanowić, co jest dla Ciebie ważne, czego chcesz, o czym marzysz. Zabierz kartę do domu i uzupełniaj ją, gdy coś przyjdzie Ci na myśl. Chętni uczniowie/uczennice mogą podzielić się swoimi marzeniami z klasą, by zainspirować koleżanki i kolegów do poszukiwania własnych celów.

Wskazówka: gdy uczniowie używają ogólnych określeń typu „sukces”, „pasja”, „bogactwo”, „szczęście”, prowadzący/-a zadaje pytania umożliwiające uszczegółowienie celu/marzenia: *Co jest sukcesem/szczęściem dla Ciebie?; Po czym poznasz, że ten cel został osiągnięty?*

3. Droga do gwiazd(y)

Do powstałej na początku zajęć mapy myśli MARZENIA prowadzący/-a dopisuje sformułowanie: **SIĘ SPEŁNIA** i zachęca uczestników do dyskusji:

„Marzenia się spełnia” – jak to rozumiecie?

Jak sądzicie, czym się różnią marzenia od celów?

Mistrzu, ile trzeba czekać, aż się spełnią marzenia? – Jeśli chcesz czekać, to bardzo długo (parafrazując znaną anegdotę).

By osiągnąć to, czego się pragnie, należy podjąć działanie – zrobić coś, co umożliwi spełnienie naszych marzeń. Jednak zanim zrobimy pierwszy krok w kierunku realizacji marzeń, warto marzenia zamienić w cele.

Dobrze sformułowany cel jest SMART:

S – SPRECYZOWANY, SKONKRETYZOWANY,

M – MIERZALNY,

A – ATRAKCYJNY,

R – REALISTYCZNY,

T – TERMINOWY.

W sformułowaniu w ten sposób własnych celów pomocna będzie karta pracy „Mój plan realizacji celu” (**załącznik 2**), którą prowadzący/-a wręcza każdemu uczniowi/każdej uczennicy. Analizując ją, wskazuje, że posiadanie planu realizacji celu krok po kroku znacznie ułatwia drogę do jego osiągnięcia. Nawiązuje do fabuły filmu:

Jakie cele miała Neneh? Przypomnę słowa wypowiedziane przez bohaterkę w odpowiedzi na pytanie zadane jej przez Marianne Belage:

„Zostać gwiazdą, jak Pani – to na przyszłość.

A na teraz, to dobrze się uczyć i tańczyć.”

Neneh wskazała zarówno swój cel długoterminowy, jak i cele krótkoterminowe.

Czy cel krótkoterminowy (tańczyć) przybliżył ją do osiągnięcia celu długoterminowego (zostać gwiazdą jak Marianne Belage)?

Następnie prowadzący/-a czyta fragment karty pracy o krokach oraz zachęca uczniów do dyskusji. Zadaje uczniom pytanie:

„Skup się na pierwszym kroku, nie na całych schodach” – jak to rozumiecie?

Podsumowanie:

Wizja dalekiej drogi prowadzącej do realizacji celu może być przytłaczająca i zniechęcać do podejmowania działań. Łatwo wówczas zrezygnować z podążania za swoimi marzeniami, gdy pojawią się trudności.

Zamiast martwić się tym, ile jeszcze jest do zrobienia, jak odległy jest główny cel i co może się wydarzyć za miesiąc, lepiej skupić się na tym, co możesz zrobić dzisiaj. Czasem mały krok wydaje się bez znaczenia, lecz to właśnie drobne wysiłki podejmowane każdego dnia są tak bardzo ważne. Metoda małych kroków sprawia, że cały czas się rozwijasz i przybliżasz do spełnienia swoich marzeń.

Wskazówka: karta pracy może być wstępem do ćwiczeń kontynuowanych na kolejnych zajęciach z wychowawcą. Na tej lekcji stanowi jedynie inspirację do poszukiwania własnych celów. Praca z każdym uczniem/uczennicą nad jego celem zajmie sporo czasu i uniemożliwi realizację kolejnych ćwiczeń.

4. Złej baletnicy przeszkadza rąbek spódnicy.

Nauczyciel/-ka zadaje uczniom pytania:

Jakie przeszkody napotkała Neneh na drodze do realizacji marzeń?

(przykłady: nieprzychylność niektórych nauczycieli szkoły baletowej, uprzedzenia związane z kolorem skóry, brak tolerancji dla odmienności / zachowania agresywne dziewcząt w szkole – dokuczanie, dręczenie / niepewność matki co do wyboru szkoły, strach przed nieznanym / uwagi sprzedawczyni w sklepie dotyczące ograniczonego wyboru stroju z uwagi na kolor skóry).

Czy to wszystko sprawiło, że Neneh porzuciła taniec?

Co by było, gdyby Neneh poszła za głosem tych osób, które uważały, że tam nie pasuje?

Gdyby uwierzyła, że się do tego nie nadaje?

Co by było, gdyby bohaterka zrezygnowała z walki o swoje marzenia? Gdyby nie wróciła do szkoły baletowej?

5. Tak (...), ale..., czyli wewnętrzny krytyk.

Prowadzący/-a zaprasza uczestników do ćwiczenia „gorące krzesło”: jedna osoba siada na krześle, wypowiada marzenie (własne lub zmyślane): *Tak bardzo chciał(a)bym ..., ale...*, kończąc zdanie z użyciem demotywującego sformułowania – wewnętrznego krytyka (*na pewno mi się nie uda/nigdy to się nie stanie/ nie poradzę sobie/ja się do tego nie nadaję itp.*).

Zadaniem pozostałych osób jest kierowanie do osoby na krześle wspierających i motywujących komunikatów. Prowadzący/-a zapisuje je na tablicy.

(przykłady: *Nie dowiesz się, jeśli nie spróbujesz. / Pomogę Ci. / Wierzę w Ciebie. / Spróbuj. / Nie poddawaj się. / Poszukaj pomocy. / Razem damy radę. / Poradzimy sobie.*)

Wskazówka: Zadaniem prowadzącego/prowadzącej jest czuwanie nad przebiegiem ćwiczenia. Jeśli ćwiczenie jest trudne dla danego zespołu klasowego, na krzesła mogą usiąść dwie lub trzy osoby. Ważne jednak, by nie dzielić klasy na dwie grupy, które będą podawać przeciwstawne argumenty – nie na tym polega to ćwiczenie. Należy zwrócić uwagę na hurraoptymistyczne komunikaty typu: *Wszystko będzie dobrze. Na pewno Ci się uda!* i poddać je dyskusji: *Czy mamy pewność, że tak będzie?* oraz zamienić na komunikat realistyczny i wspierający, jak w przykładach powyżej.

6. Będę gwiazdą!

Prowadzący/-a przypomina odpowiedź Neneh na słowa sprzedawczyni w sklepie ze strojami do tańca:

Sprzedawczyni: *Tradycyjna biel zaburza sylwetkę czarnoskórej tancerki. Na szczęście dziś mamy na to sposoby.*

Neneh: *Nie potrzebuję sposobów, bo nie mam problemu.*

Co poza tym, o czym już mówiliśmy, pomaga spełniać marzenia? Co pomogło Neneh?

Co jest potrzebne, by nie zejść ze swojej drogi do realizacji celu?

(przykłady: *wsparcie bliskich i ważnych osób/determinacja/konsekwencja/wiara w siebie i własne możliwości/nie zrażanie się porażkami*).

Jak to zrobić, by nie zrażać się porażkami i trudnościami napotkanymi na tej drodze?

Z pomocą przychodzi dialog wewnętrzny. To, co do siebie mówimy i co mówimy o sobie, jest bardzo ważne.

Myśli są tym, co mamy zawsze przy sobie – mogą nam pomagać albo przeszkadzać. Nasze myśli wpływają na to, jak się czujemy. Niektóre przybliżają nas do realizacji marzeń, inne od nich oddalają. Dobra wiadomość jest taka, że mamy wpływ na to, co myślimy! Możemy negatywne myśli zamienić na myśli wspierające i motywujące, które pomogą nam spełniać marzenia.

Prowadzący/-a zachęca uczniów do podawania pomysłów, co mogą mówić do siebie osoby w obliczu trudności. Następnie zapisuje tę myśl, emocje, jakie ta myśl wywołała oraz zaznacza, jak to wpływa na poziom motywacji do działania. Bazuje na pomysłach uczniów, a następnie może podać przykład z poniższych, by zobrazować, w jaki sposób różne myśli wpływają na emocje i zachowanie.

MYŚL: To się nigdy nie uda. Nie dam rady.

EMOCJA: Smutek, rozpacz.

MOTYWACJA: Rośnie? Spada?

MYŚL: Jestem beznadziejna/-y. Jestem do niczego.

EMOCJA: Smutek, złość na siebie.

MOTYWACJA: Rośnie? Spada?

MYŚL: Dziś mi się nie udało. Spróbuję jeszcze raz.

EMOCJA: Ulga, nadzieja, spokój.

MOTYWACJA: Rośnie? Spada?

Podsumowanie:

W poprzednim ćwiczeniu doskonale wspieraliście osobę, która wierzyła wewnętrznemu krytykowi i chciała porzucić swoje marzenia. Niech każdy z Was będzie taką wspierającą osobą dla siebie samego. Zauważcie, gdy odzywa się Wasz krytyk i odpowiedzcie mu, używając motywującego dialogu wewnętrznego.

Teraz rozdram Wam karteczki, na których każdy z Was zapisze jedną motywującą myśl (wybraną spośród zapisanych na tablicy lub własną, wymyśloną) i włoży karteczkę do piórnika. Karteczkę wyjmujemy i czytamy za każdym razem, gdy usłyszymy głos wewnętrznego krytyka.

O autorce:

Marcelina Westphal – psycholog w szkole i przedszkolu, psychoterapeutka w nurcie poznawczo-behawioralnym. Organizatorka podróży i miłośniczka zwykłego dobrego życia.

ZAŁĄCZNIK 1

Moje marzenia

ZAŁĄCZNIK 2

Mój plan realizacji celu

Mój cel (**Skonkretyzowany**):

.....
.....

Po czym poznam, że cel został osiągnięty? (**Mierzalny**)

.....

Na ile cel jest dla mnie **Atrakcyjny** 0-10?

.....

Czy mój cel jest **Realistyczny**?

.....

Termin realizacji celu:

.....

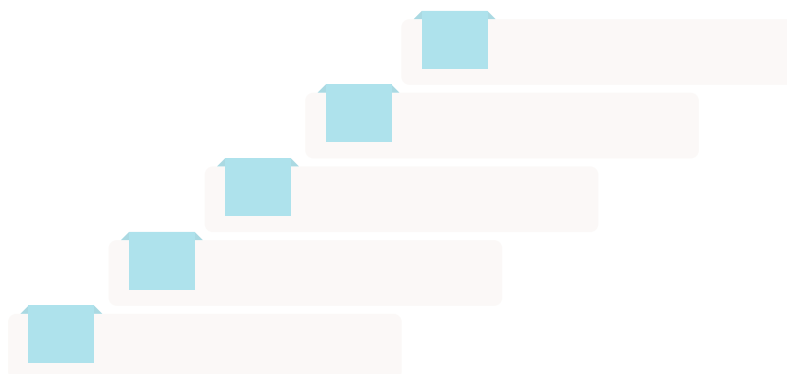
Czego potrzebuję do realizacji celu?

.....

Kogo poproszę o pomoc w realizacji celu?

.....

Etapy realizacji celu krok po kroku:

SKUP SIĘ NA PIERWSZYM KROKU, NIE NA CAŁYCH SCHODACH!

SCENARIUSZ NR 3

WYRAŻ SIEBIE POPRZEZ TANIEC! LEKCJA OGÓLNEJ WIEDZY O TAŃCU I BALECIE.

AUTORKA: Natalia Kłysz-Sokalska

GRUPA WIEKOWA: szkoła podstawowa, klasy 4-8

CZAS REALIZACJI: jedna godzina lekcyjna

ZAGADNIENIA EDUKACYJNE:

- Taniec w życiu człowieka.
- Rodzaje i style tańca.
- Balet – pojęcia, muzyka, pozycje taneczne.
- Podobieństwa i różnice między tańcem klasycznym a tańcem współczesnym i nowoczesnym.

CELE OPERACYJNE:

uczeń/uczennica:

- definiuje, czym jest taniec oraz wymienia wybrane rodzaje i style taneczne;
- definiuje pojęcie baletu, podaje wybrane tytuły i twórców przedstawień baletowych, wymienia podstawowe pojęcia z zakresu tańca klasycznego;
- świadomie operuje ruchem ciała, podejmuje próbę improwizacji ruchowej;
- podaje definicję tańca współczesnego oraz interpretuje słownie zaobserwowany ruch tancerzy;
- wskazuje różnice i podobieństwa między tańcem klasycznym a nowoczesnym;
- wymienia motywy podejmowania aktywności tanecznej.

Formy i metody pracy: indywidualna i zbiorowa, rozmowa kierowana, wykład, ruch z muzyką, improwizacja, metoda analityczno-percepcyjna, metoda ekspozycji

Materiały pomocnicze:

- komputer z dostępem do Internetu,
- głośniki,
- prezentacja multimedialna: <https://view.genial.ly/64f1b03d0a274c0018e7032f/presentation-wyraz-siebie-poprzez-taniec>

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Na wstępie nauczyciel/-ka uruchamia prezentację multimedialną (dostępną po kliknięciu w link: <https://view.genial.ly/64f1b03d0a274c0018e7032f/presentation-wyraz-siebie-poprzez-taniec>), która będzie towarzyszyła uczniom podczas trwania całej lekcji. W poszczególnych punktach zaznaczono, który slajd prezentacji należy w danym momencie wyświetlić. Załączniki (nagrania, ilustracje) również zostały umieszczone w prezentacji.

1. Przedstaw się (z) ruchem (slajd 1). Nauczyciel/-ka proponuje uczniom zabawę wprowadzającą do zagadnienia tańca. Uczestnicy stoją w kręgu. Prowadzący/-a wypowiada swoje imię, po czym dodaje ruch najlepiej odzwierciedlający jego/jej nastawienie, emocję, upodobania taneczne. Grupa powtarza sekwencję zaproponowaną przez prowadzącego: imię i ruch. Następnie, każda z kolejnych osób wykonuje działanie w ten sam sposób, proponując swój własny indywidualny ruch/gest/pozę. Po zaprezentowaniu się przez wszystkich uczestników, następuje próba podsumowania: wszyscy wykonują w tym samym czasie kolejne sekwencje – imię i ruch (kolejno każdego uczestnika). Następnie uczestnicy zajęć wykonują tylko ciąg ruchowy, tworząc tym samym klasowy układ choreograficzny.

2. Taniec, czyli co? (slajd 2). Przechodząc do tematu lekcji, nauczyciel/-ka inicjuje z uczniami rozmowę o tańcu. Zachęca uczniów do wypowiedzi na temat tego, czym jest taniec, dlaczego ludzie tańczą, jakie są rodzaje i style tańca. Podsumowaniem rozmowy jest definicja tańca przedstawiona na **slajdzie 3** oraz wybrane rodzaje i style tańca zaprezentowane na **slajdzie 4**.

3. Kilka słów o balecie (slajd 5). Nauczyciel/-ka rozpoczyna zdefiniowanie pojęcia baletu od pytań skierowanych do uczniów: czy wiedzą, czym jest balet, czy widzieli kiedyś na żywo przedstawienie baletowe, czy potrafią wskazać tytuły spektakli baletowych lub podać nazwiska kompozytorów muzyki do baletu. Następnie prowadzący/-a wyświetla definicję baletu, wskazując najistotniejsze elementy tego spektaklu tanecznego (**slajd 5**), wymieniając najbardziej znane przedstawienia baletowe (**slajd 6**) oraz prezentując fragment baletu „Giselle” (**slajd 7**).

4. Najważniejsza tancerka (slajd 8). Wśród najistotniejszych pojęć baletu znajduje się „primabalerina”. Nauczyciel/-ka pyta uczniów, czy, na podstawie fotografii umieszczonych na slajdzie oraz wcześniej zaprezentowanego fragmentu baletu „Giselle”, potrafią rozszyfrować to pojęcie. Podsumowaniem wypowiedzi uczniów są definicje pojęć „primabalerina” i „pierwszy tancerz” wyświetlone na slajdzie 8. Kolejnym punktem jest zaprezentowanie ubioru tancerki baletowej ze wskazaniem na najważniejsze jego elementy, takie jak paczka i pointy (**slajd 9**).

5. Czy taniec klasyczny jest łatwy? (slajd 9). Aby zrozumieć, jak ważna jest precyzja w tańcu klasycznym, uczniowie próbują wykonać kilka podstawowych ćwiczeń baletowych. Przed ich wykonaniem nauczyciel/-ka wskazuje na najważniejsze zasady postawy ciała tancerza/tancerki baletu: ramiona są utrzymane nisko, szyja jest wydłużona, mięśnie brzucha są napięte, skierowane ku górze, mięśnie pośladków – sprężone, skierowane ku dołowi, kolana są „uniesione” ku górze, kostki – sprężone, a ciężar ciała przeniesiony na zewnętrzną linię stóp. Uczniowie przyjmują odpowiednią postawę ciała, a następnie próbują wykonać ćwiczenia umieszczone na **slajdach 10, 11 i 12.**

6. Pomost między tradycją a nowoczesnością (slajd 13). W dalszej części zajęć uczniowie poznają pojęcie tańca współczesnego. Nauczyciel/-ka prezentuje film umieszczony na slajdzie, a następnie pyta uczniów o podobieństwa i różnice między baletem a zaprezentowanym stylem tańca. Po wyświetleniu definicji tańca współczesnego prowadzący/-a prosi uczniów o podjęcie próby opowiedzenia historii wyrażonej przez tancerzy.

7. Daleko od klasyki (slajd 14). Kolejnym rodzajem tańca zaprezentowanym uczniom jest taniec nowoczesny – jazz-funk. Po obejrzeniu nagrania oraz w nawiązaniu do poprzedniego uczniowie próbują odpowiedzieć na pytania umieszczone na **slajdzie 15:** jakie różnice zauważasz między tańcem klasycznym (baletem) a współczesnymi formami tańca? Który rodzaj tańca jest Ci bliższy? Czy w tańcu można wyrazić siebie (emocje, nastrój, przekonania, zainteresowania)? Która forma tańca będzie to bardziej umożliwiała?

8. Klasycznie i nowocześnie (slajd 16). Podsumowaniem zajęć jest film umieszczony na **slajdzie 16.** Nauczyciel/-ka zachęca uczniów do zastanowienia się, czy taniec klasyczny i taniec nowoczesny posiadają cechy wspólne, czy coś je łączy, czy można tańczyć zarówno balet, jak i nowoczesne style taneczne. Zajęcia kończy nagranie *révérance* (**slajd 17**), czyli ukłonu baletnicy wykonywanego na koniec tańca.

O autorce:

Natalia Kłysz-Sokalska – edukatorka muzyczna, doktor nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika, adiunkt w Instytucie Edukacji Artystycznej Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, kierownik Katedry Edukacji Muzycznej, opiekun Studenckiego Koła Naukowego Edukacji Muzycznej, nauczyciel muzyki i rytmiki, dyrygent szkolnego chóru dziecięcego. Autorka książek naukowych i metodycznych, artykułów i rozdziałów, tekstów popularnonaukowych i metodycznych z zakresu edukacji muzycznej i pedagogiki, współpracuje z czasopismem „Życie Szkoły”. Laureatka programu stypendialnego Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2018/2019). Uczestniczka konferencji ogólnopolskich i międzynarodowych w Polsce i za granicą. Prowadzi warsztaty i szkolenia z zakresu edukacji muzycznej. Zainteresowania naukowe: powszechna edukacja muzyczna, aktywności muzyczne w procesie wspierania rozwoju dziecka.

OPRACOWANIE:

Zespół Edukacji Ferment Kolektiv

REDAKCJA:

Paulina Kulesza, Katarzyna Kebernik

KOREKTA:

Paulina Kulesza

OPRACOWANIE GRAFICZNE:

Ewelina Garstka-Sońko